ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.1.2011
COM(2011) 18 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου: Μια βασική συμβολή στην ατζέντα «Ευρώπη 2020»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου: Μια βασική συμβολή στην ατζέντα «Ευρώπη 2020»

Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου[1] αποτελεί ένα πολυσύνθετο φαινόμενο για τη μείωση του οποίου απαιτείται ισχυρή πολιτική δέσμευση. Η παρούσα ανακοίνωση αναλύει τον αντίκτυπο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στα άτομα, την κοινωνία και τις οικονομίες, περιγράφει τις αιτίες του φαινομένου και παρουσιάζει μια επισκόπηση των μέτρων που υπάρχουν και προβλέπεται να ληφθούν σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπισή του. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από μια πρόταση σύστασης του Συμβουλίου και από ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής όπου παρουσιάζεται ένα πλαίσιο για ολοκληρωμένες προσεγγίσεις πολιτικής τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη για τη χάραξη αποτελεσματικών πολιτικών με σκοπό τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και λεπτομερή παραδείγματα των σημερινών μέτρων πολιτικής.

1. Η ΠΡΟΩΡΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το μέλλον της Ευρώπης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους νέους της. Μέσω της στρατηγικής της «Ευρώπη 2020», η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να υποστηρίξει καλύτερα τους νέους και να τους επιτρέψει να αναπτύξουν πλήρως τα ταλέντα τους προς όφελος δικό τους αλλά και της οικονομίας και της κοινωνίας τους. Ένας από τους βασικούς στόχους που συμφωνήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι να μειωθεί το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο σε λιγότερο από 10% και να διασφαλιστεί ότι το 40% τουλάχιστον της νεότερης γενιάς θα αποκτά τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή ισοδύναμο.[2] Η βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων των νέων ανταποκρίνεται τόσο στον στόχο για επίτευξη «έξυπνης ανάπτυξης» με τη βελτίωση του επιπέδου των προσόντων όσο και στον στόχο για «ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» με την αντιμετώπιση ενός από τους σημαντικότερους παράγοντες κινδύνου που οδηγούν σε ανεργία και φτώχεια.

Στην πρωτοβουλία «**Νεολαία σε κίνηση**»[3], μία από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της Ευρώπης 2020, υπογραμμίζεται η ανάγκη να βελτιωθεί η ποιότητα και η ισότητα στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, να δοθούν σε περισσότερους νέους οι δεξιότητες για να εξακολουθήσουν να μαθαίνουν διά βίου καθώς και η ευκαιρία για μαθησιακή κινητικότητα. Η ριζική μείωση του αριθμού των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο αποτελεί θεμελιώδη επένδυση όχι μόνον στις προοπτικές κάθε νέου, αλλά και στην μελλοντική ευημερία και κοινωνική συνοχή της ΕΕ στο σύνολό της.

---

1 Ο όρος «πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου» περιλαμβάνει κάθε μορφή εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης πριν από την ολοκλήρωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή της αντίστοιχης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

2 COM(2010) 2020.

3 COM(2010) 477.

Η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου αποτελεί επίσης μια πύλη για την επίτευξη των άλλων στόχων της «Ευρώπης 2020». Έχοντας άμεσο αντίκτυπο στην απασχολησιμότητα των νέων, η μείωση της εγκατάλειψης του σχολείου συμβάλλει στην αύξηση της ένταξης στην αγορά εργασίας και, με τον τρόπο αυτό, στην επίτευξη του στόχου του 75% του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών και των ανδρών ηλικίας 20 - 64 ετών. Παράλληλα, συμβάλλει σημαντικά στη ρήξη του κύκλου στέρησης που οδηγεί τόσους πολλούς νέους στον κοινωνικό αποκλεισμό. Επομένως, αποτελεί βασικό μέτρο για την επίτευξη του στόχου να βγουν από τον κίνδυνο της φτώχειας τουλάχιστον 20 εκατομμύρια άτομα.[4]

Το 2009 περισσότεροι από έξι εκατομμύρια νέοι, εκ των οποίων το 14,4% ηλικίας μεταξύ 18 -24 ετών, εγκατέλειψαν την εκπαίδευση και την κατάρτιση έχοντας ολοκληρώσει μόλις την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή και χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Ακόμα περισσότερο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το 17,4% των ατόμων αυτών είχαν ολοκληρώσει μόνον την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.[5] Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου συνεπάγεται χαμένες ευκαιρίες για τους νέους αλλά και απώλεια κοινωνικού και οικονομικού δυναμικού για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε **ατομικό επίπεδο**, οι συνέπειες της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου επηρεάζουν τα άτομα σε όλη τη ζωή τους και μειώνουν τις πιθανότητές τους να συμμετάσχουν στην κοινωνική, την πολιτιστική και την οικονομική διάσταση της κοινωνίας. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου αυξάνει τον ατομικό κίνδυνο που διατρέχουν για ανεργία, φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. Επηρεάζει τις αποδοχές που λαμβάνουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους, την ευημερία τους και την υγεία τους καθώς και αυτή των παιδιών τους. Μειώνει τις πιθανότητες των παιδιών τους να επιτύχουν στο σχολείο.

Η ανεργία των νέων ανέρχεται σήμερα στο 20,0%[6] και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου οδηγεί άμεσα σε αυτή. Η απασχολησιμότητα εξαρτάται στενά από το επίπεδο των τίτλων που έχουν αποκτηθεί. Το 2009 το 52% όσων είχαν εγκαταλείψει πρόωρα το σχολείο στην ΕΕ ήταν άνεργοι ή βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας.[7] Ακόμα και στην περίπτωση που εργάζονται, κερδίζουν λιγότερο, έχουν κατά κανόνα πιο επισφαλείς θέσεις εργασίας και εξαρτώνται πιο συχνά από την κοινωνική μέριμνα. Συμμετέχουν λιγότερο στη διά βίου μάθηση και, συνεπώς, στην επανακατάρτιση. Το μορφωτικό τους μειονέκτημα μπορεί να αποτελέσει για αυτούς ένα συνεχώς διογκούμενο εμπόδιο.

Στο επίπεδο της **οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα**, τα υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου έχουν μακροχρόνιες επιπτώσεις στις κοινωνικές εξελίξεις και στην οικονομική ανάπτυξη. Τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο τείνουν να συμμετέχουν λιγότερο στις δημοκρατικές διαδικασίες και είναι λιγότερο ενεργοί πολίτες[8]. Η καινοτομία και η ανάπτυξη βασίζονται σε ένα εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό όχι μόνον για τους τομείς υψηλής τεχνολογίας αλλά για όλη την οικονομία. Η εμβληματική πρωτοβουλία της «Ευρώπης 2020» «Μια ατζέντα για νέες δεξιότητες και νέες θέσεις εργασίας» υπογραμμίζει την ανάγκη να δοθούν στα άτομα οι δυνατότητες να αναπτύσσουν τις δεξιότητες τους σε όλη τη διάρκεια της ζωής και να αυξήσουν τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. **Η μείωση του μέσου ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην**

---

4 Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25/26 Μαρτίου 2010.
5 Eurostat, έρευνα για το εργατικό δυναμικό 2010.
6 Eurostat, ανακοινωθέν τύπου 162/2010, 29 Οκτωβρίου 2010.
7 Eurostat, έρευνα για το εργατικό δυναμικό, 2010.
8 NESSE (2009), σ. 31. Βλ επίσης τη μελέτη της Shell για τη νεολαία "Jugendstudie 2010" (2010).

Ευρώπη κατά μόλις μία (1) ποσοστιαία μονάδα θα εξασφάλιζε στην ευρωπαϊκή οικονομία ετησίως περίπου μισό εκατομμύριο επιπλέον πιθανών εξειδικευμένων νέων εργαζομένων.

Από το 2000 το μέσο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Ευρώπη έχει μειωθεί κατά 3,2 ποσοστιαίες μονάδες, αλλά η πρόοδος δεν είναι επαρκής για να επιτευχθεί ο στόχος του 10% έως το 2010 όπως είχε αρχικά συμφωνήσει το Συμβούλιο. Επιπλέον, ο μέσος όρος κρύβει μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Επτά κράτη μέλη έχουν ήδη επιτύχει το όριο αναφοράς του 10% ενώ τρία έχουν ποσοστά υψηλότερα από 30%. Η εξέταση της σχετικής επίδοσης των κρατών μελών αποκαλύπτει τρεις λόγους αισιοδοξίας. Όλα τα κράτη μέλη, εκτός από τρία, έχουν μειώσει τα ποσοστά τους πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου από το 2000, ορισμένα σε πολύ σημαντικό βαθμό.

Διάγραμμα 1: Ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών που έχουν ολοκληρώσει το επίπεδο της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή κατώτερης βαθμίδας και δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση ή κατάρτιση (2009) και εξέλιξη κατά την περίοδο 2000-2009[9]

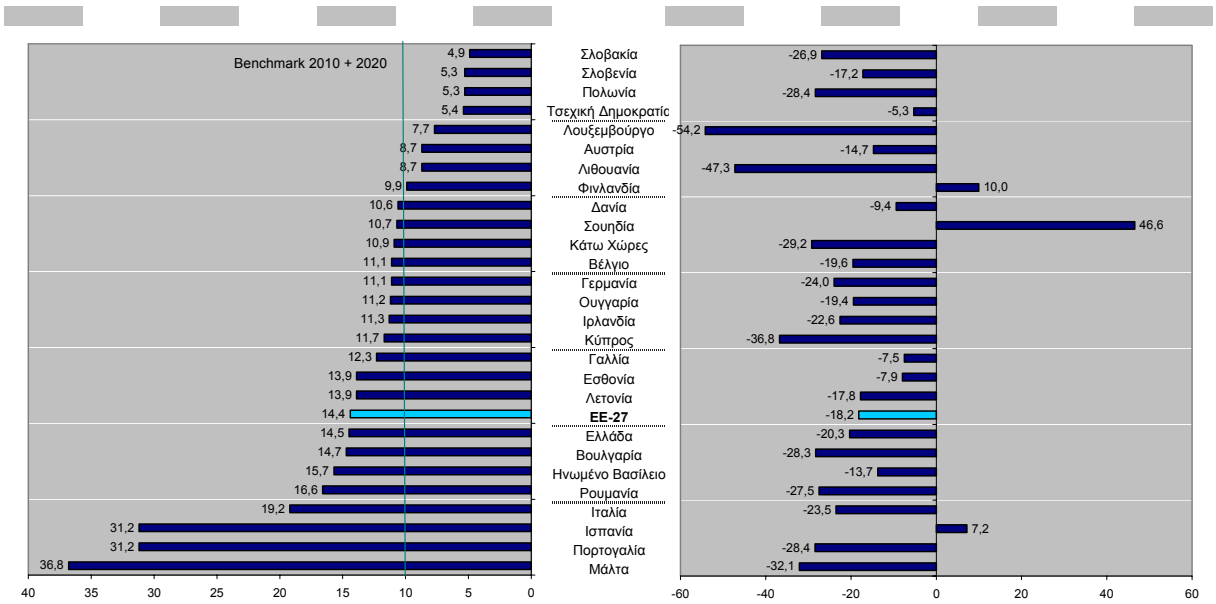

2. Η ΠΡΟΩΡΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΕ ΕΝΑΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΑΤΟΜΙΚΩΝ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

Οι αιτίες για τις οποίες οι νέοι εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι σε μεγάλο βαθμό προσωπικοί. Ωστόσο, είναι δυνατόν να εντοπιστούν ορισμένα επαναλαμβανόμενα χαρακτηριστικά. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου συνδέεται στενά με μειονεκτικά κοινωνικά στρώματα και περιβάλλοντα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Τα παιδιά γονέων που διαθέτουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και προέρχονται από μη ευνοούμενα κοινωνικά στρώματα έχουν περισσότερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση πριν ολοκληρώσουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με άλλους νέους.

Ορισμένες ομάδες της κοινωνίας πλήττονται ιδιαίτερα από την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, ιδίως τα άτομα από φτωχότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα και ευπαθείς ομάδες, όπως οι νέοι που προέρχονται από χώρους κρατικής μέριμνας και άτομα με σωματικές και διανοητικές αναπηρίες ή άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN)[10]. Καθώς οι νέοι από οικογένειες μεταναστών ανήκουν συχνά σε ομάδα χαμηλότερου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου, το μέσο ποσοστό της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου είναι

9 Eurostat. Έρευνα για το εργατικό δυναμικό 2010

10 «Ενεργητική ένταξη των νέων με αναπηρία ή προβλήματα υγείας. Γενικό έγγραφο», Ευρωπαϊκό ίδρυμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, 2010.

διπλάσιο από αυτό των ημεδαπών νέων (26,4% σε σχέση με 13,1% το 2009. Το ποσοστό είναι ακόμα υψηλότερο για τις οικογένειες των Ρομά, οι οποίοι τείνουν να ανήκουν στα πλέον αποκλεισμένα μέλη της κοινωνίας[11]. Οι ομάδες αυτές τείνουν να λαμβάνουν μικρότερη στήριξη από τις οικογένειές τους, να αντιμετωπίζουν διακρίσεις εντός του εκπαιδευτικού συστήματος και να έχουν πολύ περιορισμένη πρόσβαση σε ευκαιρίες μη τυπικής και ανεπίσημης μάθησης εκτός της υποχρεωτικής φοίτησης.

Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου επηρεάζεται από εκπαιδευτικούς παράγοντες, από ατομικές συγκυρίες και από κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Πρόκειται για μια διαδικασία και όχι για ένα μεμονωμένο συμβάν. Συχνά, η διαδικασία αρχίζει ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση με τις πρώτες εμπειρίες σχολικής αποτυχίας και την αυξανόμενης αποξένωση από το σχολείο. Οι μετακινήσεις μεταξύ σχολείων και διαφορετικών εκπαιδευτικών επιπέδων είναι ιδιαίτερα δύσκολες για μαθητές που διατρέχουν τον κίνδυνο να εγκαταλείψουν την εκπαίδευση. Οι αναντιστοιχίες μεταξύ του περιεχομένου της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και των αναγκών της αγοράς εργασίας μπορούν να αυξήσουν τον κίνδυνο εκπαιδευτικής αποτυχίας καθώς οι μαθητές δεν έχουν προοπτικές εντός της εκπαιδευτικής οδού που έχουν επιλέξει. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης συχνά δεν παρέχουν επαρκή στοχοθετημένη υποστήριξη στους μαθητές που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο για να αντιμετωπίσουν τις συναισθηματικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές δυσκολίες και να παραμείνουν στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Αποτελεί ακόμα πρόκληση για ορισμένα σχολεία να μπορέσουν να ανταποκριθούν στους διαφορετικούς τρόπους μάθησης των μαθητών και να βοηθήσουν τους δασκάλους να ανταποκριθούν στις ποικίλες ανάγκες ομάδων μαθητών με διαφορετικές ικανότητες. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχουν εξατομικευμένες και ευέλικτες μαθησιακές διαδικασίες για όσους προτιμούν να μαθαίνουν «μέσω της πράξης» και για τους οποίους αποτελούν κίνητρο οι ενεργητικές μορφές μάθησης.

Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου αποτελεί θέμα που χαρακτηρίζεται από τη διάσταση του φύλου, γεγονός που απαιτεί μεγαλύτερη προσοχή. Στην ΕΕ το 16,3% των αγοριών εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο σε σύγκριση με το 12,5% των κοριτσιών[12]. Κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τα αγόρια τείνουν να αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες από τα κορίτσια όσον αφορά την προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον και γενικά έχουν χαμηλότερες επιδόσεις. Τα αγόρια αντιστοιχούν στο μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών με αναπηρίες (61%) και είναι περισσότερο πιθανό να εμφανίσουν συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (65%).[13]

Τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Σε ορισμένα από αυτά, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου αποτελεί φαινόμενο που παρατηρείται κυρίως στην ύπαιθρο, έχει μεγάλη συχνότητα εμφάνισης στις απομακρυσμένες περιοχές και μπορεί να συνδεθεί με την ανεπαρκή πρόσβαση στην εκπαίδευση. Σε άλλα πλήττει κατά κύριο λόγο τις μειονεκτούσες περιοχές των μεγάλων πόλεων. Ορισμένες περιφερειακές και εποχικές αγορές εργασίας (π.χ. τουρισμός, κατασκευές) μπορούν να ωθήσουν τους νέους να εγκαταλείψουν το σχολείο για να εργαστούν σε εργασίες που δεν απαιτούν ειδίκευση και προσφέρουν λίγες προοπτικές. Η διαθεσιμότητα τέτοιων θέσεων εργασίας και η προοπτική να κερδίσουν νωρίς χρήματα, είτε για να βελτιώσουν την οικονομική κατάσταση της οικογένειας είτε για να μπορέσουν να γίνουν οι ίδιοι πιο ανεξάρτητοι, οδηγεί πολλούς νέους να εγκαταλείψουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Ορισμένες χώρες εμφανίζουν υψηλά ποσοστά πρόωρης

---

11 Eurostat, έρευνα για το εργατικό δυναμικό, 2010.

12 Eurostat, έρευνα γ α το εργατικό δυναμικό, 2010.

13 Τα στοιχεία αφορούν το 2008· SEC (2009) 1616, σ. 85.

εγκατάλειψης του σχολείου σε ορισμένους χώρους επαγγελματικής εκπαίδευσης, ενώ άλλες εμφανίζουν χαμηλότερα τέτοια ποσοστά π.χ. σε τομείς μαθητείας.[14]

Όλες αυτές οι συνθήκες πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν παρέχεται υποστήριξη σε μαθητές που διατρέχουν τον κίνδυνο να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο. Λίγα μόνον κράτη μέλη εφαρμόζουν μια συνεκτική και ολοκληρωμένη στρατηγική για την μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Πολλές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου δεν συνδέονται επαρκώς με άλλες προοπτικές που απευθύνονται στους νέους. Συχνά, υπάρχει επίσης έλλειψη σωστής ανάλυσης των ειδικών προβλημάτων που υφίστανται σε μία περιφέρεια ή εντός μίας ομάδας στόχου.

3. Η ΠΡΟΩΡΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΛΗΦΘΕΙ ΜΕΣΩ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Οι στρατηγικές για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου πρέπει να έχουν ως σημείο εκκίνησης την ανάλυση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ιδιαιτεροτήτων του φαινομένου. Τα στοιχεία αναμένεται να επιτρέψουν την ανάλυση των βασικών αιτιών στις οποίες οφείλεται η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου για διαφορετικές ομάδες μαθητών, περιφερειών, περιοχών ή σχολείων που πλήττονται ιδιαίτερα από την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Οι μεγάλες διαφορές στα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μπορεί να δηλώνουν διαρθρωτικά προβλήματα σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές ή εκπαιδευτικούς τομείς.

Ο σχεδιασμός της πολιτικής πρέπει να βασίζεται σε ακριβείς πληροφορίες για την καλύτερη στοχοθέτηση των μέτρων· ένα σύστημα για την παρακολούθηση των εξελίξεων όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μπορεί να βοηθήσει στη συνεχή προσαρμογή τους, με βάση πληροφορίες όπως οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση.[15]

Ατομικοί αριθμοί σπουδαστών

Το 1997 το Ηνωμένο Βασίλειο εισήγαγε τον «ενιαίο αριθμό μαθητή», ο οποίος αποτελεί πλούσια πηγή πληροφοριών για ανάλυση και βοηθάει να στοχοθετηθεί η σχολική πολιτική πιο αποτελεσματικά και σε τομείς εκτός αυτού της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Άλλες χώρες εισήγαγαν «ατομικούς εκπαιδευτικούς αριθμούς», συλλογές στοιχείων που βασίζονται στα ατομικά στοιχεία των μαθητών ή εθνικά μητρώα μαθητών (π.χ. στις Κάτω Χώρες, στη Γερμανία και στην Ιταλία). Για τις Κάτω Χώρες η εισαγωγή του «ατομικού εκπαιδευτικού αριθμού» και η ηλεκτρονική παρακολούθηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου θεωρούνται οι βασικοί παράγοντες της επιτυχίας που παρατηρήθηκε όσον αφορά τη μείωση του φαινομένου.

---

14 GHK (2005), "Study on Early School Leavers, Final Report" (μελέτη για τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωτα το σχολείο, τελική έκθεση), σ. 77, Sally Kendal, Kay Kinder (2005), "Reclaiming those disengaged from education and learning – a European Perspective" (η επανάκτηση όσων εξήλθαν από την εκπαίδευση και την κατάρτιση - η ευρωπαϊκή προοπτική), σ.15.

15 Όλα τα παραδείγματα πολιτικής προέρχονται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου» (SEC (2011) 96. Το έγγραφο αυτό περιέχει επιπλέον πληροφορίες σχετικά με παραδείγματα πολιτικής καθώς και λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, τις αιτίες της και τις επιτυχημένες στρατηγικές για τη μείωσή της.

Οι ολοκληρωμένες πολιτικές κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου πρέπει να επικεντρώνονται στην **πρόληψη, την παρέμβαση και την αντιστάθμιση**.

Η **πρόληψη** επιδιώκει να αποτρέψει τη δημιουργία των συνθηκών εντός των οποίων μπορεί να ξεκινήσει η διαδικασία της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Θεωρείται ότι η αύξηση της συμμετοχής σε καλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα πλέον αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου τα παιδιά να ξεκινήσουν σε σωστή βάση την εκπαίδευση και να αναπτύξουν την ανθεκτικότητά τους. Ωστόσο, πρέπει να βελτιωθεί η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Άλλα προληπτικά μέτρα αφορούν θέματα όπως η συστηματική γλωσσική υποστήριξη των παιδιών από οικογένειες μεταναστών, μια ενεργητική πολιτική για την εξάλειψη των διακρίσεων η οποία βελτιώνει την κοινωνική, εθνοτική και πολιτιστική μείξη στα σχολεία, συμβάλλει στην καλύτερη ανταλλαγή διδαγμάτων μεταξύ συνομήλικων και βοηθάει στην ενσωμάτωση, ή η στοχοθετημένη υποστήριξη των μειονεκτούντων σχολείων. Τυχόν επιπλέον εμπόδια που δεν επιτρέπουν μια επιτυχή σχολική πορεία μπορούν να αρθούν με την αύξηση της δυνατότητας μετακίνησης μεταξύ των εκπαιδευτικών οδών και με την αύξηση της ποιότητας και του κύρους της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Οι **πολιτικές για την εξάλειψη των διακρίσεων** αποσκοπούν να αλλάξουν την κοινωνική σύνθεση των «μειονεκτούντων σχολείων» και να βελτιώσουν τις εκπαιδευτικές επιδόσεις των παιδιών από μη προνομιούχα κοινωνικά στρώματα και στρώματα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.Τα ενεργητικά προγράμματα για την εξάλειψη των διακρίσεων στην Ουγγαρία και τη Βουλγαρία βελτίωσαν σε περιφερειακό επίπεδο τις εκπαιδευτικές επιδόσεις των μαθητών Ρομά με την υποστήριξη των σχολείων τα οποία ενσωματώνουν τους μαθητές Ρομά και, παράλληλα, προάγουν την ποιότητα του σχολείου, με π.χ. εξωσχολικές δραστηριότητες και στοχοθετημένη ακαδημαϊκή υποστήριξη.

Τα **μέτρα θετικής διάκρισης**, όπως ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας (Κύπρος), και τα προγράμματα που παρέχουν στοχοθετημένη υποστήριξη σε σχολεία μη ευνοούμενων περιφερειών (Γαλλία, Ισπανία) βελτιώνουν την εκπαιδευτική προσφορά αυτών των σχολείων, παρέχουν πρόσθετη στήριξη στους μαθητές τους και δημιουργούν καινοτομικά μαθησιακά περιβάλλοντα προσαρμοσμένα στις ειδικές τους ανάγκες. Τα μέτρα θετικής διάκρισης συνδυάζονται συχνά με την ενεργητική δικτύωση και τη στενή συνεργασία των σχολείων που συμμετέχουν.

Ευέλικτες εκπαιδευτικές δίοδοι που συνδυάζουν τη γενική εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την πρώτη εμπειρία πρακτικής εργασίας απευθύνονται σε σπουδαστές που μπορεί να έχουν αποθαρρυνθεί από τις χαμηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις και να επιθυμούν να αρχίσουν να εργάζονται το συντομότερο δυνατόν. Παράλληλα, αυτό τους επιτρέπει να συνεχίσουν τη γενική εκπαίδευση. Αρκετά κράτη μέλη (π.χ. Λουξεμβούργο, Ιταλία και Δανία) έχουν χρησιμοποιήσει την προσέγγιση αυτή για να βοηθήσουν μαθητές που είχαν απομακρυνθεί από την εκπαίδευση να αποκτήσουν ένα πιστοποιητικό περάτωσης σπουδών και, παράλληλα, πολύτιμες και ενθαρρυντικές εμπειρίες εργασίας.Η **παρέμβαση** αντιμετωπίζει τις δυσκολίες σε ένα πρώιμο στάδιο με σκοπό να αποτρέψει να οδηγήσουν στην εγκατάλειψη του σχολείου. Τα μέτρα παρέμβασης είναι δυνατόν να επικεντρώνονται στο σύνολο του σχολείου ή του ιδρύματος κατάρτισης ή να απευθύνονται σε μαθητές που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να διακόψουν την εκπαίδευση ή την κατάρτιση. Τα μέτρα που αφορούν το σύνολο του σχολείου αποσκοπούν στη βελτίωση της ατμόσφαιρας που επικρατεί στο σχολείο και στη δημιουργία υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και η καλύτερη συνεργασία με τους γονείς μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματική μορφή βοήθειας για τους μαθητές που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο. Επίσης, η δημιουργία δικτύων με εξωσχολικούς παράγοντες και η πρόσβαση σε τοπικά δίκτυα στήριξης τείνουν να είναι εξαιρετικά αποτελεσματικές όσον

αφορά την παροχή σχετικής υποστήριξης. Τα μέτρα που επικεντρώνονται στους μαθητές εστιάζονται στην καθοδήγηση και την εποπτεία, σε εξατομικευμένες προσεγγίσεις μάθησης, στη βελτίωση της καθοδήγησης και της χρηματικής υποστήριξης όπως τα σχολικά επιδόματα. Οι φορείς της αγοράς εργασίας πρέπει επίσης να συμμετέχουν στην παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού για τους νέους.

Τα σχολεία ως «κοινότητες μάθησης» καταλήγουν σε συμφωνία σχετικά με το κοινό όραμα, τις βασικές αξίες και τους στόχους της ανάπτυξης του σχολείου. Αυτό ενισχύει τη δέσμευση των μαθητών, των διδασκάλων, των γονέων και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών και προάγει την ποιότητα και την ανάπτυξη του σχολείου. «Οι κοινότητες μάθησης» εμπνέουν τόσο τους δασκάλους όσο και τους μαθητές να επιδιώξουν βελτιώσεις και να ενστερνιστούν τις μαθησιακές τους διαδικασίες. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για τη μείωση της εγκατάλειψης του σχολείου και για την παροχή βοήθειας σε μαθητές που αντιμετωπίζουν ανάλογο κίνδυνο.

Η **δικτύωση με εξωσχολικούς παράγοντες** επιτρέπει στα σχολεία να υποστηρίξουν καλύτερα τους μαθητές και να αντιμετωπίσουν ένα φάσμα προβλημάτων που δημιουργούν δυσκολίες στα παιδιά, που μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρήση ναρκωτικών ή αλκοόλ, διαταραχές ύπνου, σωματική κακοποίηση και ψυχολογικά τραύματα. Προγράμματα όπως το School Completion Programme (πρόγραμμα ολοκλήρωσης του σχολείου) στην Ιρλανδία ευνοούν προσεγγίσεις με εξαιρετικά δια-κοινοτικό και δια-τομεακό χαρακτήρα Τα σχολεία συνδέονται με οργανώσεις νέων, κοινωνικές υπηρεσίες, τοπικούς τομείς ανάπτυξης, ομάδες για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, κτλ.

Η μεγαλύτερη **συμμετοχή των περιφερειών** στην κατάρτιση των μέτρων κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με την παροχή σε αυτές της οικονομικής υποστήριξης και ο καθορισμός κινήτρων, έχει αποδειχθεί επιτυχής για ορισμένες χώρες, π.χ. τις Κάτω Χώρες. Οι δήμοι, τα σχολεία και οι φορείς μέριμνας μπορούν να αποφασίζουν οι ίδιοι για τα μέτρα που θα υλοποιήσουν. Μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα σχολεία μπορούν επίσης να απευθυνθούν στις υπηρεσίες των φορέων μέριμνας, καθώς και στις αστυνομικές και δικαστικές αρχές.

Τα **ανοιχτά σχολεία,** όπως τα «scuole aperte» στην Νάπολη (Ιταλία) αποσκοπούν να αντιμετωπίσουν την απομάκρυνση των μαθητών από την εκπαίδευση υλοποιώντας ένα μεγάλο φάσμα σχεδίων σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία των πολιτών. Οι δραστηριότητες διοργανώνονται εκτός των σχολικών ωρών και είναι ανοικτές σε όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ενδέχεται να έχουν ήδη εγκαταλείψει την επίσημη εκπαίδευση. Παρέχουν ένα μέσο για την επανένταξη των παιδιών καθώς και πολλών παιδιών που αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο να εγκαταλείψουν την εκπαίδευση.

Τα **μέτρα αντιστάθμισης** παρέχουν ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όσους έχουν εγκαταλείψει το σχολείο. Μπορούν να λάβουν τη μορφή χρηματικής ή άλλης υποστήριξης. Αποσκοπούν να υποστηρίξουν τους νέους για να επανενταχθούν στην επίσημη εκπαίδευση ή να τους προσφέρουν μια «δεύτερη ευκαιρία». Οι επιτυχημένες προσεγγίσεις που ακολουθούνται στα ιδρύματα «δεύτερης ευκαιρίας» διαφέρουν, συνεπώς, σε μεγάλο βαθμό από τα σχολεία της επίσημης εκπαίδευσης καθώς επικεντρώνονται στις δυσκολίες που οι μαθητές αντιμετώπισαν όταν φοιτούσαν σε τέτοια σχολεία. Ωστόσο, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου είναι πιο αποτελεσματική σε σύγκριση με την αντιστάθμιση των αρνητικών συνεπειών του φαινομένου. Η εμπειρία της αποτυχίας, η έλλειψη αυτοπεποίθησης στην μάθηση και τα αυξανόμενα κοινωνικά, συναισθηματικά και εκπαιδευτικά προβλήματα που ακολουθούν την

εγκατάλειψη του σχολείου μειώνουν την πιθανότητα απόκτησης τίτλων και επιτυχημένης ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης[16].

Η **επανένταξη στην επίσημη εκπαίδευση** απαιτεί συχνά μια μεταβατική περίοδο μεταξύ της προηγούμενης σχολικής αποτυχίας και ενός πιο επιτυχημένου νέου ξεκινήματος. Τα προγράμματα διαρκούν από τρεις, τουλάχιστον, μήνες έως ένα έτος, ανάλογα με τις προσδοκίες και τον ενθουσιασμό των συμμετεχόντων. Εξαιτίας των πολυσύνθετων και πολύπλευρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ομάδα-στόχος, απαιτούνται εναλλακτικές παιδαγωγικές μέθοδοι και μέθοδοι καθοδήγησης για την επανένταξη των ατόμων αυτών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Ένας παράγοντας επιτυχίας είναι η παροχή εξατομικευμένου, υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και μια ευέλικτη προσέγγιση προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε νέου. Προγράμματα όπως «Project learning for young adults» στη Σλοβενία, οι τάξεις μετάβασης στη Γαλλία και τα κέντρα SAS στο Βέλγιο παρέχουν μια ευκαιρία στους νέους που διατρέχουν τον κίνδυνο να επανακτήσουν αυτοπεποίθηση, να καλύψουν τα μαθησιακά τους κενά και να επανενταχθούν στην εκπαίδευση.

Πολύ συχνά συνυπάρχουν σχέδια και πρωτοβουλίες για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, τα οποία δεν συνδέονται με άλλες πρωτοβουλίες[17]. Παρά την αναφερόμενη επιτυχία τους, ο αντίκτυπός τους παραμένει πολύ συχνά σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Λόγω της επείγουσας ανάγκης για μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η κύρια απαίτηση είναι η μετάβαση από την εφαρμογή ατομικών μέτρων στην εισαγωγή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Τα στοιχεία τέτοιων πολιτικών πρέπει να προσαρμόζονται στη συγκεκριμένη κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη.

Οι εμπειρίες των κρατών μελών, τα συγκριτικά στοιχεία και η αναλυτική έρευνα δείχνουν ότι τα βασικά ζητούμενα για την επιτυχία των πολιτικών περιλαμβάνουν τη διατομεακή φύση της συνεργασίας και τη σφαιρικότητα της προσέγγισης. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου δεν αποτελεί αποκλειστικά σχολικό πρόβλημα και οι αιτίες της πρέπει να αντιμετωπιστούν με ένα φάσμα κοινωνικών πολιτικών, πολιτικών για τη νεολαία, την οικογένεια, την υγεία, την τοπική κοινωνία, την απασχόληση καθώς και εκπαιδευτικών πολιτικών. Επίσης, ευρύτερες εκπαιδευτικές έννοιες όπως η πολιτιστική παιδεία, η συνεργασία με επιχειρήσεις και με άλλους εξωσχολικούς παράγοντες και ο αθλητισμός μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου με την προώθηση της δημιουργικότητας, νέων τρόπων σκέψης, του διαπολιτισμικού διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής.

4. Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΠΡΟΣΘΕΤΕΙ ΑΞΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΩΡΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τα κράτη μέλη συμφώνησαν στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο να καθορίσουν εθνικούς στόχους για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, λαμβάνοντας υπόψη τα σημεία εκκίνησής τους και τις εθνικές συνθήκες. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου θα εξεταστεί στο πλαίσιο των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων τους με την περιγραφή των στρατηγικών και των ενεργειών που θα λάβουν για την αντιμετώπιση των εθνικών τους στόχων. Οι εθνικοί στόχοι για τη μείωση των ποσοστών της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου θα προωθήσουν την ανάπτυξη πολιτικής στον τομέα αυτό και θα αυξήσουν την πίεση για αποτελεσματικές και αποδοτικές πολιτικές.

---

16 NESSE (2009), σ. 45

17 Frank Braun: Einleitung, in "Schulabbrüche und Ausbildungslosigkeit", München 2007.

Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους εθνικούς στόχους της «Ευρώπης 2020» μέσω των ετήσιων ερευνών για την ανάπτυξη θα εστιάσουν περισσότερο στην παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών, των επιτυχιών τους και των ατελειών τους.

Το υπάρχον στρατηγικό πλαίσιο συνεργασίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, Εκπαίδευση και κατάρτιση 2020, τα εργαλεία και οι μηχανισμοί αναφοράς που παρέχει, θα υποστηρίξουν την υλοποίηση αποτελεσματικών και αποδοτικών πολιτικών κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Θα αποτελέσει την πλατφόρμα για την προβολή της επιτυχίας των κρατών μελών, με την υποστήριξη των διαθέσιμων έγκυρων και συγκρίσιμων στατιστικών της Eurostat.

Για να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη στην ανάπτυξη αποτελεσματικών και αποδοτικών εθνικών πολιτικών κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, θα τεθούν σε εφαρμογή αρκετά μέτρα και εργαλεία που θα παρέχουν μια σφαιρική προσέγγιση σε αυτή την πολύπλευρη πρόκληση.

- Η προτεινόμενη **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου**, η οποία συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, αποσκοπεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να ανανεώσουν και να αναπτύξουν στρατηγικές που να έχουν μεγάλο αντίκτυπο και να είναι αποδοτικές από άποψη κόστους. Προτείνεται η σύσταση να καθορίζει ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο για αποτελεσματικές και αποδοτικές πολιτικές κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου έως το 2012, σύμφωνα με τους εθνικούς τους στόχους.

- Στην προσεχή **ανακοίνωση της Επιτροπής για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα,** η οποία θα εγκριθεί το 2011, θα επισημαίνεται ότι τα συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας μπορούν να βοηθήσουν να διαμορφωθεί μια βάση για διά βίου μάθηση, ως το ισχυρότερο μέσο για την καταπολέμηση της μειονεξίας μέσω της εκπαίδευσης και, με τον τρόπο αυτό, να συμβάλουν στην αποτελεσματική πρόληψη μεγάλου ποσοστού της εγκατάλειψης του σχολείου. Η ανακοίνωση θα παρουσιάζει τα βασικά θέματα για την ενίσχυση της ποιότητας και της πρόσβασης στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.

- Η Επιτροπή θα υποβάλει το 2011 μια **ανακοίνωση σχετικά με την νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για την ένταξη** για να υποστηρίξουν τις πολιτικές ένταξης των κρατών μελών. Για την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μαθητών από οικογένειες μεταναστών, πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη στο πλαίσιο αυτό η ανάγκη να αντιμετωπιστεί η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.

- Η **επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση** έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει ένα σημαντικό μέσο για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου από τους νέους. Ύστερα από την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο "Μια νέα ώθηση για ευρωπαϊκή συνεργασία στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»", οι υπουργοί παιδείας κατέληξαν σε συμφωνία για μία φιλόδοξη ατζέντα για τον εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής δράσης για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

- Η Επιτροπή θα προτείνει **σημείο αναφοράς για τη μέτρηση της απασχολησιμότητας των νέων** στις αρχές του 2011. Η αύξηση της απασχολησιμότητάς τους είναι καθοριστικής

σημασίας για τη βελτίωση των προοπτικών τους για απασχόληση και για τη μελλοντική τους σταδιοδρομία και, συνεπώς, για την πλήρη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Το σημείο αναφοράς θα προσφέρει καλύτερες ευκαιρίες για την παρακολούθηση της κατάστασης και θα βοηθήσει στην ανταλλαγή των ορθών πρακτικών και εμπειριών των κρατών μελών.

- Για να στοχοθετηθούν πιο αποτελεσματικά οι εξελίξεις της πολιτικής και να επιταχυνθεί η διαδικασία αμοιβαίας μάθησης, μια **ευρωπαϊκή ομάδα σε επίπεδο υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων,** που θα εκπροσωπεί διάφορα κράτη μέλη, θα παρακολουθεί την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου και θα υποστηρίζει την Επιτροπή και το Συμβούλιο στην παρακολούθηση των εξελίξεων στα κράτη μέλη και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα βοηθήσει στον προσδιορισμό των αποτελεσματικών πολιτικών και πρακτικών για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων των κρατών μελών, θα υποστηρίξει την ανταλλαγή εμπειρίας και θα συμβάλει στη διατύπωση καλύτερα στοχοθετημένων συστάσεων πολιτικής.

- Επιπλέον, θα συνεχιστούν οι **συζητήσεις σε επίπεδο υπουργών και ανώτερων υπαλλήλων**, καθώς και οι εκδηλώσεις μεγάλης εμβέλειας όπως **συνέδρια** της Επιτροπής ή της Προεδρίας. Από αυτές θα προκύψουν σημαντικά στοιχεία που θα τροφοδοτήσουν τις συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη και θα βελτιώσουν την υιοθέτηση νέων αποτελεσματικών προσεγγίσεων πολιτικής και μέτρων. Οι εκδηλώσεις αυτές θα προβάλουν τις ορθές πρακτικές στα κράτη μέλη και θα βελτιώσουν την κατανόηση των διαφορών στις εθνικές επιδόσεις όσον αφορά τους στόχους και, συνεπώς, για την υποστήριξη των κρατών μελών στις προσπάθειές τους.

- Το **πρόγραμμα διά βίου μάθησης** καθώς και τα **προγράμματα τα σχετικά με την έρευνα και την καινοτομία** θα χρησιμοποιηθούν πιο εντατικά για την υποστήριξη πειραματικών και καινοτομικών προσεγγίσεων για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Προβλέπεται επίσης η ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών στο επίπεδο ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και προωθείται η ανάπτυξη αποτελεσματικών και αποδοτικών μέτρων στήριξης για τους μαθητές που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο. Οι προτεραιότητες χρηματοδότησης για το 2011 περιλαμβάνουν τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, τη βελτίωση της μάθησης των μαθητών από οικογένειες μεταναστών και την προώθηση της ισότητας των φύλων και των χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεων όσον αφορά τη μάθηση.

- Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία, ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, αποτελούν πολύ σημαντικές πηγές για χρηματοδότηση των εθνικών και περιφερειακών μέτρων για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής που περιέχεται στη σύσταση του Συμβουλίου θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση και βαρύτητα στις επενδύσεις στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων και, συνεπώς, θα ενισχύει την αποδοτικότητά τους από άποψη κόστους όσον αφορά την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

-